

TURKEY RIGHTS MONITOR

Sayı 197 | Tarih 25-31 Mart, 2024

(İlgili kaynakların linkleri İngilizce versiyonda yer almaktadır.)

KEYFİ GÖZALTI VE TUTUKLAMALAR

Hafta boyunca savcılar en az 85 kişi hakkında Gülen hareketiyle irtibatlı oldukları gerekçesiyle gözaltı kararı verdi. Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklama Çalışma Grubu (WGAD) tarafından Ekim 2020'de yayımlanan bir görüş belgesinde söz konusu grupla bağlantılı olduğu iddia edilen kişilerin geniş çaplı ve sistematik olarak hürriyetinden mahrum bırakılmasının insanlığa karşı suç teşkil edebileceği belirtildi. Derneğimiz 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana gerçekleşen Gülen hareketi bağlantılı toplu gözaltı uygulamalarını detaylı bir veritabanı vasıtasıyla sistematik olarak kayda geçirmektedir.

29 Mart: İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya, Türk polisinin 20 ilde 70 kişiyi, hükümet tarafından "terörist faaliyetlerle" suçlanan inanç temelli bir grup olan Gülen hareketiyle bağlantılı oldukları iddiasıyla gözaltına aldığını açıkladı.

KEYFİ YAŞAM HAKKI İHLALLERİ

29 Mart: Gülen hareketiyle bağlantılı olduğu iddiasıyla hakkında soruşturma açılan ve kısa süre önce ordudan uzaklaştırılan Türk ordusunda görevli subay Gökhan Ünyeli Ankara'da intihar ederek hayatını kaybetti.

ZORLA KAYBEDİLMELER

Hafta boyunca, 2016-2018 yılları arasındaki olağanüstü hal döneminde görevinden ihraç edilen ve 6 Ağustos 2019 tarihinde ortadan kaybolduğu ihbar edilen eski kamu çalışanı Yusuf Bilge Tunç'tan bir haber alınmadı. Tunç'un ortadan kaybolması 2016 yılından bu yana yaşanan ve Türk hükümetinin dahil olduğuna dair güçlü bulgular

içeren bir dizi zorla kaybedilme vakasının son örneklerinden biri oldu.

TOPLANTI VE ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜ

26 Mart: Türk makamları 2019'dan bu yana 16 ilde Kürtçe dilinde en az 28 konser ve kültürel etkinliği yasakladı.

29 Mart 28 Mart 2024 tarihinde Bakırköy Kadın Cezaevi önünde Hatice Yıldız (75) ile ilgili basın açıklaması yapan Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi (DEM Parti) ve Marmara Tutuklu ve Hükümlü Aileleri Yardımlaşma Derneği (MATUHAYDER) yönetici ve üyelerine yönelik polis müdahalesinde 15 kişi gözaltına alındı, k) 22 Mart 2024 tarihinde cezaevindeki kızına ve kızının koğu arkadaşına para gönderdiği için hakkında 'örgüte finansman sağlamak' suçlamasıyla açılan davada verilen cezanın kesinleşmesinin ardından gözaltına alınmış, ardından tutuklanarak İstanbul Bakırköy Kadın Cezaevi'ne gönderilmişti.

İFADE VE BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ

26 Mart: CHP İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın AKP Bayraklı Belediye Başkan Adayı Bilal Kırkpınar, Karşıyaka Belediye Başkan Adayı İsmail Çiftçioğlu, Büyükşehir Belediye Başkan Adayı Hamza Dağ ve eski İzmir Valisi, mevcut Adana Valisi Yavuz Selim Köşger hakkında çeşitli iddialarda bulunduğu haber, Adana 3. Sulh Ceza Hakimliği tarafından kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişime engellendi.

26 Mart: İYİ Parti Ankara Büyükşehir Belediye Başkan adayı Cengiz Topel'in Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş'a yönelik usulsüzlük ve ihaleye fesat karıştırma iddialarına ilişkin habere Ankara 2. Sulh Ceza

Hakimliği'nin kararıyla kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildi.

26 Mart: Adana'da CHP Çukurova Belediye Başkan Adayı Emrah Kozay aleyhine dağıtılan sahte broşürlerin ardından AKP Seyhan Belediye Başkan Adayı Erdal Hatipoğlu aleyhine dağıtılan sahte broşürlerle ilgili en az 3 habere Adana 4. Sulh Ceza Hakimliği tarafından kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildi.

26 Mart: Muğla 2. Sulh Ceza Hakimliği, CHP Mentеше Belediye Başkan adayı Gonca Köksal'a ait olduğu iddia edilen ses kaydında usulsüzlük yapıldığına ilişkin en az 2 habere kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirdi.

27 Mart: İstanbul'da bir mahkeme, bir mafya babasının hükümet yanlısı bir medya grubunun yöneticisi hakkındaki iddialarını haberleştirdiği için bir gazetenin genel yayın yönetmeni Erdem Avşar'a hapis cezası verdi.

27 Mart: Ön uç web uygulama barındırma platformu Vercel'in alan adı Vercel.app, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından engellendi.

28 Mart: Mersin 3. Sulh Ceza Hakimliği, AKP'li Akdeniz Belediye Başkanı ve adayı Muhammet Mustafa Gültak'ın Türk bayrağına bastığı görüntülerle ilgili bir habere kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirdi.

29 Mart: Türk mahkemesi, gazeteci Uğur Koç'u Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a hakaret ettiği gerekçesiyle 11 ay hapis cezasına çarptırdı.

29 Mart: Kastamonu'da Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü'ne bağlı sevgi evinde yatağında ölü bulunan bebekle ilgili en az 3 haber engellendi.

29 Mart: Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı Metin Kıratlı'nın adının geçtiği haberlerin, daha önce hakim kararıyla yaptırım uygulanan en az 2 haberle aynı içeriğe sahip olduğu gerekçesiyle Erişim Sağlayıcıları Birliği kararıyla erişime engellenmesine ve silinmesine karar verildi.

29 Mart: Linux dağıtımları hakkında haber, inceleme, sıralama ve genel bilgi sağlayan DistroWatch platformunun IP adresi, Ulusal Siber Olaylara Müdahale Merkezi (USOM) tarafından "IP barındırma/zararlı yazılım yayma" gerekçesiyle engellendi.

29 Mart: BirGün Gazetesi'nden İsmail Arı'nın 2020'de camiye dönüştürülmesi planlanan Kariye'nin açılışının üç yıl ertelendiğini ve restorasyonun AKP İstanbul eski il yöneticisi Sevilay Tuncer'in eşinin sahibi olduğu şirket tarafından yapıldığını aktardığı haberi, İstanbul 5. Sulh Ceza Hakimliği tarafından kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişime engellendi ve silindi.

30 Mart: Erzurum'da bir babanın halı sahada çocuğunu feci şekilde dövmesiyle ilgili en az 2 haber Erzurum 1. Sulh Ceza Hakimliği tarafından kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişime engellendi.

YARGI BAĞIMSIZLIĞI VE HUKUK DEVLETİ

26 Mart: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) Türkiye'nin, 2014 yılında kabul edilen bir kanunla görevinden alınan ve yeniden atanmayan Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu (HSYK) Teftiş Kurulu eski Başkan Yardımcısı Adem Kartal'ın haklarını ihlal ettiğine hükmetti.

KÜRT AZINLIK

27 Mart: Türk savcılar, 1991 yılında Türkiye'nin güneydoğusunda askerler tarafından öldürülen yedi Kürt sivilin davasını zamanaşımı süresinin dolması nedeniyle düşürdü.

İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE

26 Mart: Samsun Kavak S Tipi Cezaevi'nde kalan Halil Muratoğlu'na 11 ila 20 gün arasında bazı etkinliklerden men, görüş yasağı ve hücre cezası verildi.

28 Mart: İzmir Şakran Kadın Cezaevi'nde Bahar Kızılaltun ve Zeynep Gonca Karakoç isimli mahpuslar gardiyanların fiziksel ve sözlü şiddetine maruz kaldı.

29 Mart: İstanbul Bakırköy Kadın Cezaevi'nde mahpuslara görüş sonrası ayakkabı çıkarma dayatması yapıldı, bunu kabul etmeyen mahpuslar gardiyanların fiziksel şiddetine maruz kaldı.